

Iwona Tanewska – wizytator Kuratorium Oświaty w Gdańsku

Sprawozdanie z wizyty studyjnej do Walii (29.09-06.10.2013r.)

Charakterystyka i porównanie polskiego i walijskiego systemu ewaluacji zewnętrznej oraz przedstawienie rekomendacji dla polskiego systemu.

W okresie od 29 września do 6 października 2013 r. uczestniczyłam w wizycie studyjnej wizytatorów ds. ewaluacji w Walii. Celem wyjazdu było poznanie walijskiego systemu edukacji i prowadzonego tam nadzoru pedagogicznego. W ramach wizyty odbyły się spotkania z przedstawicielami władz oświatowych, szkół i uczelni wyższych, instytucji współpracujących z walijską oświatą oraz ESTYN – Inspektoratu Jej Królewskiej Mości ds. Edukacji i Szkoleń w Walii. Dzięki wizytom w szkołach mieliśmy możliwość obserwacji uczniów i nauczycieli podczas pracy, zapoznania się z głównymi zadaniami szkół oraz celami realizowanego tam procesu ewaluacji.

Podczas wizyty w ESTYN zostaliśmy zapoznani z procedurą ewaluacji. Walia posiada ciągle rozwijający się system inspekcji szkolnej, realizowany przez tzw. ESTYN - jest to ciało finansowane przez rząd walijski, jednak całkowicie od niego niezależne. Pod kierownictwem Naczelnego Inspektora Jej Królewskiej Mości ds. Edukacji i Szkoleń w Walii dokonuje ono wszelkich usług związanych z niezależną inspekcją, a ministrowie do spraw oświaty rządu walijskiego, korzystają z raportów rocznych Inspektoratu, dokonując sugerowanych zmian w zakresie pracy szkół. Inspektorat sprawuje nadzór na szkołami publicznymi, instytucjami edukacji ustawicznej oraz nad samorządem lokalnym pod kątem realizacji zadań oświatowych, stawiając przed sobą następujące cele:

- zapewnienie wysokiej jakości edukacji – poprzez prowadzenie inspekcji,
- kreowanie i realizowanie polityki oświatowej państwa – doradztwo,
- wspieranie nauczycieli w ich codziennej pracy - szkolenia, dzielenie się dobrymi praktykami.

W czasie inspekcji pod uwagę brane są: efektywność kształcenia, wielokulturowość, pochodzenie etniczne, równość szans, płci i integracja uczniów o zróżnicowanych i specyficznych możliwościach. Inspekcja w danej szkole przeprowadzana jest przez zespoły złożone z inspektorów Estyn, co 6 lat. W skład zespołu, w zależności od wielkości szkoły, wchodzi od 3 do 10 osób. Na podkreślenie zasługuje fakt, że w skład zespołu wchodzi dyrektor (asystent dyrektora) szkoły podlegającej inspekcji oraz

PROGRAM WZMOCNIENIA EFEKTYWNOŚCI SYSTEMU NADZORU PEDAGOGICZNEGO I OCENY JAKOŚCI PRACY SZKOŁY ETAP III

Projekt realizowany przez Ośrodek Rozwoju Edukacji w partnerstwie z Uniwersytetem Jagiellońskim i Erą Ewaluacji Sp. z o.o. w ramach III Priorytetu Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działanie 3.1 współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego

dyrektor okolicznej szkoły. Zgodnie z procedurą inspekcji: dyrektor powiadamiany jest o zamiarze jej przeprowadzenia na 4 tygodnie przed jej rozpoczęciem, szkoła ma obowiązek przekazania dokumentów, w tym raportu z autoewaluacji, schematu organizacyjnego szkoły, planowania pracy i polityki szkoły, na 4 dni przed rozpoczęciem inspekcji dyrektor otrzymuje tzw. komentarz przedinspekcyjnego (sporządzonego na podstawie otrzymanych dokumentów szkolnych i określającego ścieżki badawcze w danej szkole. Inspekcja zawsze rozpoczyna się w poniedziałek i trwa od 4 do 5 dni. Podczas jej trwania odbywają się spotkania z osobami zarządzającymi, przedstawicielami departamentów przedmiotowych, rodzicami, uczniami, pracownikami niepedagogicznymi, dokonywane są liczne obserwacje zajęć oraz prowadzona jest analiza dokumentacji. Obserwowane lekcje podlegają ocenie, o której nauczyciel informowany jest zaraz po lekcji. Z inspekcji sporządzany jest raport, który prezentowany jest podczas ostatniego dnia inspekcji i publikowany do ogólnej wiadomości na stronie internetowej ESTYN. W raporcie oprócz wyników inspekcji znajdują się również rekomendacje dla szkoły.

Raport składa się z 3 części:

1. Standardy, wyniki egzaminów, poziom wiedzy uczniów kończących szkołę,
2. Jakość programów nauczania, jakość wsparcia dla dzieci,
3. Jakość przywództwa i zarządzania w szkole.

Raport zawiera informacje o tym, jak aktualnie radzi sobie szkoła i jaki jest jej plan na przyszłość z zachowaniem czterostopniowej skali:

- Wspaniale, wyjątkowo – dużo mocnych stron i przykłady dobrych praktyk;
- Dobrze – dużo mocnych stron, brak ważnych obszarów do naprawy;
- Wystarczająca, adekwatna – więcej mocnych niż słabych stron;
- Niezadawalająco – więcej obszarów do poprawy niż mocnych stron.

Sama inspekcja ma za zadanie uzyskać odpowiedź na pytanie:

PROGRAM WZMOCNIENIA EFEKTYWNOŚCI SYSTEMU NADZORU PEDAGOGICZNEGO I OCENY JAKOŚCI PRACY SZKOŁY ETAP III

Projekt realizowany przez Ośrodek Rozwoju Edukacji w partnerstwie z Uniwersytetem Jagiellońskim i Erą Ewaluacji Sp. z o.o. w ramach III Priorytetu Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działanie 3.1 współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego

- Czy szkoła zna swoje możliwości? Czy umie określić swoje mocne i słabe strony? Jakie są jej obecne wyniki?
- Jak projektuje swój rozwój?

Inspektorzy prowadząc inspekcję poszukują odpowiedzi na trzy pytania kluczowe:

- Jakie wyniki osiągają uczniowie? Czy osiągają standardy? Jaka jest atmosfera w szkole? Jak radzą sobie dzieci itp.?
- Co może zaoferować szkoła uczniom? Jakie są jej dobre zasoby? Jakie są doświadczenia związane z uczeniem, stosowane metody, wsparcie uczniów, wskazówki do uczenia się?
- Jaka jest jakość przywództwa i zarządzania?

Podsumowanie:

- W Polskim i Walijskim systemie nadzoru wizytatorzy/inspektorzy przed wejściem do szkoły zapoznają się ze specyfiką badanej placówki,
- ESTYN wystawia szkole jedną z 4 ocen, w Polsce szkoła otrzymuje informację o poziomie spełniania poszczególnych wymagań, ewaluacja wskazuje te obszary, w których szkoła radzi sobie dobrze oraz te nad którymi musi jeszcze popracować,
- Walijska Inspekcja koncentruje się w największym stopniu na wynikach egzaminów zewnętrznych (sprawdzanie, jak kształtują się wyniki egzaminów w dwóch aspektach: jak kształtują się one w określonej perspektywie czasowej, jak odnoszą się do obowiązujących norm krajowych). Polski nadzór nie koncentruje się nie tylko na wynikach egzaminów, ale bada również inne obszary życia szkoły.
- Inspektorzy w Walii, przed rozpoczęciem działań w szkołach mają do dyspozycji prowadzony przez szkoły arkusz autoewaluacji, który jest bardzo przydatnym dokumentem, wykorzystywanym przez inspektorów,
- Systemy nadzoru Polski i Walii różnią się terminami i procedurami przeprowadzania ewaluacji/inspekcji.

PROGRAM WZMOCNIENIA EFEKTYWNOŚCI SYSTEMU NADZORU PEDAGOGICZNEGO I OCENY JAKOŚCI PRACY SZKOŁY ETAP III

Projekt realizowany przez Ośrodek Rozwoju Edukacji w partnerstwie z Uniwersytetem Jagiellońskim i Erą Ewaluacji Sp. z o.o. w ramach III Priorytetu Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działanie 3.1 współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego

Do ciekawych i godnych naśladowania rozwiązań systemu walijskiego należą:

- liczne obserwacje zajęć (20-40) w czasie trwania inspekcji,
- udział w pracach zespołu przeprowadzającego inspekcje dyrektora (asystenta dyrektora) badanej szkoły oraz okolicznej szkoły,
- zależność liczby osób przeprowadzających inspekcję od wielkości szkoły.

PROGRAM WZMOCNIENIA EFEKTYWNOŚCI SYSTEMU NADZORU PEDAGOGICZNEGO I OCENY JAKOŚCI PRACY SZKOŁY ETAP III

Projekt realizowany przez Ośrodek Rozwoju Edukacji w partnerstwie z Uniwersytetem Jagiellońskim i Erą Ewaluacji Sp. z o.o. w ramach

III Priorytetu Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działanie 3.1 współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego